

Don't mess with De Esch

Verslag ledendag KNNV Natuurlijk Rotterdam - zaterdag 24 januari 2026

Excursie door Arjan van Veelen, Ledendag Natuurlijk Rotterdam, Eschpolder,
24-01-2026. Foto: Frank Hanswijk

Rotterdam heeft een omgevingsvisie vastgesteld voor De Esch. De aanleg van een nieuwe stadsbrug heeft ingrijpende gevolgen voor de uitzonderlijke natuur en het landschap. Natuurlijk Rotterdam maakt zich ernstig zorgen over deze ontwikkelingen. 'Niet mijn achtertuin' is een uitstekend argument - De Correspondent.

Verslag ledendag KNNV Natuurlijk Rotterdam - zaterdag 24 januari 2026

Arjen van Veelen nam ons mee voor een bijzondere excursie door het bedreigde natuurgebied De Esch.

Op 24 januari 2026 vond de jaarlijkse ledendag plaats, een moment waarop leden, vrijwilligers en betrokkenen samenkomen om kennis te delen, elkaar te ontmoeten en geïnspireerd te raken. Deze dag stond De Eschpolder centraal. De voormalige polder is één van de zeldzame stukken stadsnatuur in Rotterdam die NNN-status genieten. Het weer werkte uitzonderlijk goed mee, waardoor de dag een ontspannen en open sfeer had.

Voorafgaand aan de rondleiding vond een gezamenlijk gesprek plaats met de aanwezige leden en gasten. Dit gesprek bleek zeer waardevol, we bespraken de actuele stand van zaken. In 2028 neemt de gemeente een besluit of er hier een autobrug komt.

Natuurgebied de Eschpolder is in 1975 gered van de vernietiging door omwonenden en natuurliefhebbers. Nu het gebied opnieuw bedreigd wordt, is het van groot belang dat mensen het gebied koesteren en zich laten horen. De aanwezigen deelden zorgen, kansen en inzichten over de toekomst van De Eschpolder. De openheid en betrokkenheid van de groep zorgden voor een constructieve start van de dag.

Schrijver en gids Arjen van Veelen, die in De Esch werkt, nam de groep vervolgens mee door de Eschpolder. Zijn rondleiding was boeiend, leerzaam en rijk aan verhalen over de geschiedenis, ecologie en cultuur van het gebied. Hij vertelde onder andere over, de eeuwenoude ontstaansgeschiedenis van deze polder. De rivierbocht waarin de polder ligt is geen meander, maar een getijdekreek die 2500 jaar geleden ontstond en later aansloot op een van de Rijn-armen. Voor de Rijn, de belangrijkste Europese rivier, is de Nieuwe Maas nu de laatste open verbinding naar zee. Alle andere Rijn-takken, zoals de IJssel en de Oude Maas, zijn immers afgedamd. Dat betekent ook dat je vanaf de Nesserdijk typische 'zeenatuur' kunt zien, bijvoorbeeld op de strandjes tussen de oude rivierhoofden. Denk aan scholeksters, zeehonden en zeepokken.

Van Veelen vertelde over de unieke culturele geschiedenis. Deze dijk is in de dertiende eeuw aangelegd van Schiedam via Rotterdam naar Gouda. Alleen ligt de dijk bijna overal onder asfalt en bebouwing. Alleen in de Eschpolder zie je nog het authentieke dijk met gras en de dertiende eeuwse polder er naast. Dit is het oudste stukje Rotterdam, twee eeuwen ouder dan het oudste gebouw, de Laurenskerk. Je vindt er meerdere Rijksmonumentale gebouwen.

Weinig bekend is dat de Eschpolder ooit een landgoed had dat wedijverde met Paleis het Loo. In de bocht van de Nesserdijk lagen drie landhuizen. Eén daarvan, de Rozenhof, had een tuin van bijna een kilometer diep, met onder meer Chinese en Japanse pagodes, hertenkamp en visvijvers. Recent is bij opgravingen de oranjerie teruggevonden, waar behalve sinaasappels ook ananassen werden gekweekt. Ook zijn hier in 1783 experimenten verricht met de ballonvaart. Van de Rozenhof resteert alleen de monumentale boerderij. Wel staan er op de plek van het landhuis twee eeuwenoude moerbeien, mogelijk behorende tot de oudste bomen van Rotterdam.

Van Veelen vertelde ook dat de Nesserdijk in de Middeleeuwen een heilige plaats was en een beroemd bedevaartsoord vanwege de kapel van Heilige Wilgefortis / Sint Ontkommer. Zij werd aanbeden door met name vissers. Nog steeds is dit een heilige plek: een beschermd natuurgebied dat al bijna een halve eeuw met rust gelaten wordt. Het moerasbos achter de dijk geeft een beeld van hoe deze regio er uit zag voor de bedijking: een brede stroom van soms wel drie kilometer met rivierbos. Dat de bodem hier nauwelijks geroerd wordt, daarvan getuigen de tientallen wespenorchissen die hier groeien. Er groeien zeldzame soorten, zoals straalscherm; maar pas echt zeldzaam is het gebied zelf: een authentieke dertiende eeuwse polder als beschermd natuurgebied midden in de drukke stad.

Arjen maakt door zijn manier van vertellen de unieke historische rijkdom die het gebied zo waardevol maken, tastbaar en voelbaar. De deelnemers luisterden aandachtig en stelden veel vragen. De combinatie van kennis, enthousiasme en persoonlijke betrokkenheid maakte de rondleiding bijzonder inspirerend.

Tijdens de dag werd opnieuw duidelijk waarom De Esch een unieke plek is binnen Rotterdam en omgeving. Het gebied is een biodiversiteitshotspot midden in de stad en aangemerkt als NNN-gebied, waar je de rust, ruimte en tijd hebt om te kunnen vertragen.

Dankzij bewoners en natuurorganisaties is het meerdere keren behouden gebleven.

De dag werd afgesloten met een moment van napraten en uitwisseling van indrukken. Deelnemers gaven aan dat zij genoten hadden van de combinatie van natuurhistorisch kennis, ontmoeting en inspiratie. De ledendag heeft opnieuw laten zien hoe belangrijk het is om samen op te trekken in het beschermen en waarderen van dit bijzondere cultuurhistorische natuurgebied. Uniek in de wereld!

Claudia Fonseca Costa,
bestuurslid

Eindpunt excursie, Ledendag Natuurlijk Rotterdam, Eschpolder, 24—01-2026.

Foto: Frank Hanswijk

Copyright: Natuurlijk Rotterdam e.o. (KNNV), 2026
Referentie: Ledendag Polder de Esch, Natuurlijk Rotterdam e.o. (KNNV), 2026
Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding

Wat is en doet Natuurlijk Rotterdam

Natuurlijk Rotterdam en omgeving is een actieve vereniging van natuurliefhebbers en -beschermers.

Het werkgebied omvat de gemeenten Rotterdam, Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk.

De doelen zijn natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming. Samen ontdekken, beleven en beschermen wij die natuur. Dat gaat via excursies, workshops, lezingen, adviezen aan de gemeente, particulieren en organisaties.

Dit alles rond onderwerpen van de natuur in Rotterdam e.o..

Natuurlijk Rotterdam e.o. wil een platform zijn waar natuurliefhebbers elkaar ontmoeten en opkomen voor de belangen van de natuur.

De afdeling behoort bij het netwerk van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging waartoe circa 43 afdelingen in Nederland behoren.

KNNV is al 125 jaar actief!

Vraag een inschrijvingsformulier aan via natuurlijktrotterdam@knnv.nl